

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi	27/12/2024		
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
SEÇ41312023371.1	Solfej Usul ve Makam Dersi	Seçmeli	1	1	2
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2		-		-	
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe					
Dersin Amacı					
Türk Müsikişi nota yazım sistemi, ses sistemi (koma/aralık bilgisi) ve temel solfej tekniklerini teorik ve pratik olarak kavrayabilme. Türk müsikişinde kullanılan temel küçük usulleri (ritimleri) tanıma, iki elle usul vurma ve ritmik okuma becerisi kazanabilme. Temel Türk müsikişi makamlarının (Rast, Uşşak, Nevâ, Hüseyinî, Segâh, Sabâ, Nihâvend vb.) dizilerini, seyir kurallarını, durak ve güçlü perdelerini kavrayarak bu makamlardaki eserlerin ve dini formların solfejini ve deşifresini doğru icra edebilme.					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
Yok					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
Yok					
Dersin İçeriği					
Türk müsikişinde ses sistemi (Arel-Ezgi-Uzdilek sistemi ve perdeler), donanım işaretleri, nota okuma ve bona/solfej çalışmaları; küçük usullerin (Nim Sofyan, Semai, Sofyan, Türk Aksağı, Yürük Semai, Düyek vb.) darpları ve usul eşliğinde ritmik okumalar; temel makamların dizi, seyir, donanım özellikleri ve bu makamlardaki basit peşrev, ilahi ve nefeslerin usul vurularak solfej/deşifre icrası.					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
Yok					
Staj Durumu					
Yok					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsikişi Nazariyatı ve Usûlleri (Kudüm Velveleleri ile)</i> , Ötüken Neşriyat, İstanbul 2016. Sadettin Arel, <i>Türk Müsikişi Nazariyatı Dersleri</i> , Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993.				
İlave Kaynak(lar)*					
1	Onur Akdoğu, <i>Türk Müziğinde Türler ve Biçimler</i> , İzmir 1989.				
2	Ahmet Hakkı Turabi, <i>Türk Din Müsikişi El Kitabı</i> , Grafiker Yayınları, Ankara 2021.				
3	Diyanet İşleri Başkanlığı Musiki Eğitimi Ders Notları ve Nota Arşivi.				
4					
5					
6					
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri					
Öğr. Gör. Ahmet TONGÜÇ					
Ders Asistanı/Asistanları					
-					

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	Türk müsikişi ses sistemini, donanım arıza işaretlerini ve koma kavramını açıklar.
ÖÇ-2	Nota sürelerini, solfej ve bona kurallarını uygulayarak müzikal deşifre yapar.
ÖÇ-3	Türk müsikişi temel küçük usullerini (2, 3, 4, 5, 6, 8 zamanlı) usul vurma kurallarına uygun biçimde iki elle vurur.
ÖÇ-4	Türk Din Müsikişi'ne ait camii formlarına ait çeşitli icraları dijital kayıtlardan dinler

Ders İzlenice Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

ÖÇ-5	Usul ve ritim eşliğinde solfej ve bona alıştırma larını doğru metronomda icra eder.
ÖÇ-6	Temel Türk mûsikîsi makamlarının (Rast, Uşşak, Hüseyinî, Nihâvend, Sabâ, Segâh) dizi, donanım, güçlü ve durak özelliklerini açıklar.
ÖÇ-7	İncelenen makamlardaki seyir özelliklerini seslendirir ve kulaktan ayırt eder.
ÖÇ-8	Rast, Uşşak, Segâh, Sabâ gibi temel makamlardaki dini ve klasik mûsikî örneklerini (ilahi, nefes vb.) usul vurarak doğru solfej ile seslendirir.

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	
1.	Mûsikîde temel kavramlar, porte, nota isimleri ve süreleri, arıza işaretleri; Türk mûsikîsinde perde isimleri ve ses sistemi.	Nota ve süre kavramlarını, Türk mûsikîsi perde isimlerini tanıır.	X			➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
2.	Bona ve solfeje giriş: Basit nota süreleriyle ritmik okuma (bona) ve entonasyon egzersizleri.	Temel süre değerlerini içeren basit bona çalışmalarını hatasız seslendirir.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
3.	Usul kavramı ve usul vurma tekniği. İki zamanlı usul: Nim Sofyan usulü, mertebeleri ve usul eşliğinde bona çalışmalarları.	Nim Sofyan usulünü usulüne uygun iki elle vurur ve ritmik okur.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
4.	Üç ve dört zamanlı usuller: Semâî ve Sofyan usulleri, darpları, usul eşliğinde bona ve solfej alıştırma ları.	Semâî ve Sofyan usullerini vurur, bu usullerdeki basit ezgileri solfej yapar.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
5.	Makam nazariyatına giriş: Dörtlüler, beşliler, tam dizi kavramı. Çargâh Makamı (Temel dizi), seyri ve solfej uygulamaları.	Türk mûsikîsi temel çeşnilerini ve Çargâh makam dizisini kavrar, solfejini yapar.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
6.	Rast Makamı : Dizisi, donanımı, seyri, durak ve güçlü perdeleri; Rast makamında bona ve ses alıştırma ları.	Rast makamı dizisini ve seyrini kavrar, ses alıştırma larını uygular.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
7.	Beş zamanlı usul: Türk Aksağı usulü ve Rast makamında usul eşliğinde eser/ilahi solfeji.	Türk Aksağı usulünü vurur ve Rast makamındaki seçme ilahiye usulüyle solfej eder.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

8.	Vize Haftası					
		100	-			
9.	Uşşak Makamı: Dizisi, seyrî, donanımı (Segâh perdesi ve koma basımı). Altı zamanlı usul: Yürük Semâî usulü.	Uşşak makamı dizisini kavrar, Yürük Semâî usulü ile birlikte solfej çalışması yapar.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsıkîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
10.	Uşşak makamında usul eşliğinde deşifre ve solfej icraları (Dini mûsikîden örnek ilahiler/nefesler üzerinden).	Uşşak makamındaki örnek eserleri usul vurarak doğru perde ve ritimle solfej eder.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsıkîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
11.	Sekiz zamanlı usuller: Düyek usulü, darpları ve mertebeleri. Hüseynî Makamı dizisi, seyri ve Düyek usulüyle solfeji.	Düyek usulünü vurur, Hüseyinî makamındaki seyir ve eserleri usulle solfej eder.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsıkîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
12.	Segâh Makamı: Donanımı, Segâh perdesi ve dizi yapısı, seyri. Segâh makamında usullü solfej ve terennüm/eser çalışmaları.	Segâh makamının perde özelliklerini ve seyrini kavrar, örnek eserleri solfej eder.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsıkîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
13.	Sabâ Makamı: Hicaz çeşnisi bağlantısı, Sabâ perdesi, seyri. Sabâ makamında donanım ve solfej uygulamaları.	Sabâ makamı dizisini ve geçkilerini kavrar, makamın örneklerini solfej eder.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsıkîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
14.	Nihâvend Makamı ve genel usul-makam tekrarı: Düyek, Sofyan, Semai usullerinde karma makamsal deşifre ve koro solfej icrası.	Dönem boyunca öğrenilen makam ve usulleri karma eserler üzerinde deşifre ederek uygular.	X	X		➤ İsmail Hakkı Özkan, <i>Türk Müsıkîsi Nazariyatı ve Usûlleri</i>
15	Final Haftası • Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %40'ını, ara sınav sonrası işlenen konuların %60'ını kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.					

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler

Öğrenci Sorumlulukları:

1. Öğrencilere konu çerçevesinde yönlendirmeler yapılarak kaynakların tespit edilip araştırılması
2. Ders öncesinde ön hazırlık çalışması yapılması.
3. Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması.
4. Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.
5. Derse devama ilişkin sınırın aşılması.

Ödevler

Konusu:

Açıklama:

Son Teslim Tarihi:

Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):

Ders Değerlendirme

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Adet	Değer
Ara Sınav	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	Adet	Değer
Final Sınavı	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		%60
Toplam		%100

Ders İş Yüğü

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	7	2	14
Bireysel Çalışma	10	1	28
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	7	1	7
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	5	2	10
Okuma	7	2	14
Toplam İş Yüğü (Saat)			75
AKTS (Toplam İş Yüğü/30)			75/37.5=2

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.